

Posudek vedoucího práce na magisterskou diplomovou práci Jiřího Blažka *Role poradců v americké zahraniční politice*. Praha: Filozofická fakulta Karlovy univerzity, 2014 (83 vč. seznamu zdrojů)

Magisterská diplomová práce Jiřího Blažka se pohybuje na poli teorie byrokratické politiky, jednoho z přístupů v rámci tzv. analýzy zahraniční politiky (FPA). Vzhledem k tomu, že jde v domácím prostředí vcelku o „pole neorané“, možnosti jsou téměř neomezené. Práce je členěna do tří částí; úvodního vhledu do problematiky tvorby rozhodnutí na poli zahraniční politiky USA a sporů kolem něj (kap. 1); obsáhlé koncepční části, která se pokouší praxi uchytit do teoretické/koncepční sítě (kap. 2 až 6) a vlastní komparativní analýzy rozhodování v rámci administrativ Clinton a G. W. Bushe (kap. 7 a 8). Blažkovým cílem je na základě představených koncepcí provést, na vybraných příkladech, analýzu fungování obou administrativ.

Přehled koncepčních přístupů byrokratické (organizační) politiky je logický a dostačující. Uvedení do FPA následuje představení průkopnických prací (a tezí) Allisona a Janise, které formulovaly stěžejní otázky byrokratického řízení i základní koncepční a pojmový aparát (s. 19-22). Určitým problémem může být snad to, že autor je představuje ryze prostřednictvím sekundární literatury (Drulák).

Hlavní výkon koncepční části autor podává v obsáhlém a informovaném přehledu typologií prezidentského řízení (Johnsona, George a Mitchella, s. 23–44) založených na odlišných *stylech řízení* (a *organizačních vztazích* v jejich rámci) – jde pravděpodobně o první systematický přehled těchto koncepcí v domácím prostředí. Autor se v jednotlivých typech prezidentského řízení a dilematech s nimi spjatých pohybuje bezpečně i s nadhledem (místy přesto možná až příliš lpí na popisované předloze); s odkazem na literaturu uvádí i konkrétní příklady prezidentských řízení zahraniční politiky. Dokonce zde (s. 34–37) – nevím, zda zcela přesvědčivě – polemizuje s vypuštěním třetího (soutěživého) typu řízení ze strany Mitchella – Mitchell styl (a vztahy) v rámci systému rozhodování a řízení doplnil o *míru centralizace* (s. 37–44). Následně představuje i odlišné pohledy organizační modely prezidentského řízení a role poradců – Portera, Höniga aj. (všechny zbylé modely bylo vhodné představit v jedné kapitole). Vzhledem k tomu, že Porterovo uchopení je do určité míry paralelou k Johnsonově/Georgeově/Mitchellově typologii, si měl autor jasně položit otázku, do jaké míry je vůbec „alternativní“, s. 45-48 – měl je s předchozími jednoduše komparovat.

Samotná analýza výkonu politiky z hlediska prezidentského řízení – v rámci 1. Clintonovy administrativy kauzy „Bosna“ a role Anthonyho Lakea; a v rámci 1. Bushovy administrativy a kauzy „Irák“, je znovu podložena a informovaná (s. 55-72). Vlastní rozbor předchází informace o rozložení postů/mocenské situaci v obou administrativách. I když analýza fungování obou administrativ čerpá ze sekundárních prací, autor zcela důsledně (znovu také v závěru, s. 73–75) využívá aparát, který představit v předešlých částech (dokonce možná více Portera ad. než Johnsona/Mitchella): zatímco Clintonovou administrativu charakterizuje jako kolegiální (s nízkou centralizací), Bushovu jako formální (také s nízkou centralizací), což ji umožnilo lépe řešit situace patu (s. 58, s. 67, s. 74).

Vymezení práce je dostatečně úzké na to, aby bylo možné podat solidní a přesvědčivý výkon; struktura práce je logická a jednotlivé části na sebe navzájem vcelku dobře navazují. Přesto 1. kapitola mohla být komplexnějším a soubornějším vzhled do základních rovin sporu o výkon zahraniční politiky (více než sondou). Mohla být organizována logičtěji (spor o kompetence zahrnuje i Radu národní bezpečnosti; pořadí mělo být obrácené). Určité problémy se objevují i v některých částech. Zájem autora o teorii a koncepcí byrokratického řízení, resp. prezidentské řízení, způsobil, že se méně věnuje vlastní analýze administrativ (konceptní část zabírá cca 2/3 práce; vlastní analýza jen 1/3). Rozhodně ale nelze tvrdit, že analýza je nedotažená; naopak – opakují – důsledně a dostatečně využívá předešlý aparát. Literatury (i pramenů) je dostatek; autor prokázal, že ji poctivě četl a bezpečně jí ovládá.

Přesto některé pojmy používá nepřesně anebo přímo způsobuje jazykové lapsy. Např.: studium byrokratické politiky, resp. stylu prezidentského řízení není „vědní disciplínou v rámci FPA“ (s. 18); typologie podle mého neposkytuje „deskriptivní rámec pro analýzu“ (s. 10); podle mého nelze hovořit ani o „deskriptivním rámci typologie“ (s. 39). Problematické jsou i vyjádření či slovní spojení jako „práce, která rozvíjela vznik vědní disciplíny FPA (...)“ (s. 18), „náhled na administrativu“ (s. 55) a řada dalších. Z hlediska formulačního a stylistického má student značné rezervy – zvláště když některé z nepřesností, resp. zavádějících vyjádření, poškozují výkon, který se v práci snaží podat – a podal.

Diplomová magisterská práce Jiřího Blažka splňuje kritéria kladená na tento typ prací; s přihlédnutím k výše uvedeným výtkám ji doporučuji – v závislosti na obhajobě – hodnotit v rozmezí výborně – velmi dobře.

11. června 2014

Mgr. Vít Klepárník, Ph.D.